

**UCHWAŁA NR XXII/209/20
RADY GMINY WRĘCZYCA WIELKA**

z dnia 27 listopada 2020 r.

w sprawie przyjęcia raportu z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wręczyca Wielka na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025 za lata 2018-2019

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.) oraz art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1219)

**Rada Gminy Wręczyca Wielka
uchwała:**

§ 1. Przyjmuje się raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wręczyca Wielka na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025 za lata 2018-2019 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Marek Prubant

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wręczyca Wielka na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025 za lata 2018-2019

1. Wprowadzenie

1.1. Podstawa prawna

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Wręczyca Wielka został sporządzony jako realizacja obowiązków gminy wynikających z zapisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 1219), dotyczących sporządzania gminnych programów ochrony środowiska. Gminny program ochrony środowiska służy realizacji polityki ekologicznej państwa na szczeblu lokalnym. Przyjęte w programie priorytety oraz zadania gminy służyć mają realizacji obowiązujących wymogów ustawowych w dziedzinie ochrony środowiska, zasad wynikających z programów rządowych, zasad zrównoważonego rozwoju Polski oraz innych dokumentów strategicznych w gminie. Celem realizacji programu jest poprawa stanu środowiska oraz wdrożenie efektywnego zarządzania środowiskiem w gminie.

Zgodnie z zapisem art. 18 ust. 2 ww. ustawy, organ wykonawczy gminy sporządza co dwa lata raporty z wykonania gminnych programów ochrony środowiska i przedstawia je radzie gminy. Po przedstawieniu raportów radzie gminy, raporty są przekazywane przez organ wykonawczy gminy do organu wykonawczego powiatu.

Źródłem informacji dla opracowania niniejszego dokumentu były dane i informacje udostępnione przez pracowników poszczególnych Referatów Urzędu Gminy Wręczyca Wielka.

Niniejszy dokument określa stopień realizacji zadań własnych Gminy Wręczyca Wielka.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Wręczyca Wielka jest podstawowym instrumentem do realizacji zadań własnych i koordynowanych w zakresie ochrony środowiska, które będą w całości lub w części finansowane ze środków będących w dyspozycji gminy. Wynikiem realizacji POŚ będzie utrzymanie dobrego stanu środowiska naturalnego oraz jego poprawa na obszarze gminy.

1.2. Zakres opracowania

Zakres opracowania obejmuje raport z realizacji zadań ujętych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Wręczyca Wielka na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025, przyjętym Uchwałą Rady Gminy Wręczyca Wielka Nr XXXVI/368/18 z dnia 27 września 2018 r.

Niniejszy raport obejmuje zadania zrealizowane na terenie Gminy Wręczyca Wielka w okresie od 01.01.2018 r. do 31.12.2019 r., w odniesieniu m.in. do gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, ochrony powierzchni ziemi i gleb, ochrony powietrza, ochrony przed hałasem, ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym, ochrony przyrody, edukacji ekologicznej.

2. Realizacja zadań wskazanych w harmonogramie realizacyjnym.

2.1. Obszar inwestycji: Gospodarowanie wodami

Cel ekologiczny

-długoterminowy: *Osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego wód pod względem jakościowym i ilościowym na terenie Gminy*

-krótkoterminowy: *Poprawa jakości wód na terenie Gminy*

W związku z powyższym realizacja zadań ujętych w programie w latach 2018–2019 obejmowała:

- 1) prowadzenie ewidencji przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników bezodpływowych a także
- 2) bieżącą konserwację i utrzymanie rowów melioracyjnych.

2.2. Obszar inwestycji: Gospodarka wodno-ściekowa

Cel ekologiczny

-długoterminowy: *Rozwój gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Wręczyca Wielka*

-krótkoterminowy: *Pełne skanalizowanie i zwodociągowanie obszaru gminy*

W związku z powyższym realizacja zadań ujętych w programie w latach 2018–2019 obejmowała:

- 1) budowę kanalizacji sanitarnej w Borze Zapilskim i Pile Drugiej,
- 2) budowę kanalizacji w Hutce,
- 3) modernizację oczyszczalni ścieków we Wręczycy Wielkiej,
- 4) wymianę i modernizację sieci wodociągowej i przyłączy wykonanych z rur stalowych, żeliwnych i azbestowo-cementowych.

2.3. Obszar inwestycji: Ochrona jakości powietrza

Cel ekologiczny

-długoterminowy: *Osiągnięcie wymaganych standardów jakości powietrza (klasa A)*

-krótkoterminowy: *Poprawa jakości powietrza na terenie gminy*

W związku z powyższym realizacja zadań ujętych w programie w latach 2018–2019 obejmowała:

- 1) ograniczenie zanieczyszczenia powietrza wskutek zmniejszenia zapotrzebowania na ciepło do ogrzewania w wyniku termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej;
- 2) montaż instalacji OZE na potrzeby obiektów użyteczności publicznej;
- 3) ograniczenie emisji ze źródeł komunikacyjnych: budowa drogi gminnej ul. Czereśniowa we Wręczycy Wielkiej na odcinku L= 960 mb;
- 4) realizacja wytycznych tzw. planu działań krótkoterminowych, stanowiącego integralną część Programu ochrony powietrza dla województwa śląskiego, poprzez m.in.: prowadzenie regularnych przeglądów technicznych kotłów zainstalowanych w budynkach użyteczności publicznej, przeprowadzanie przez pracowników referatu ochrony środowiska kontroli nieruchomości, na których zachodziło podejrzenie spalania odpadów w piecu centralnego ogrzewania oraz realizacji zapisów uchwały antyśmogowej, informowanie mieszkańców gminy o aktualnym stanie zanieczyszczenia powietrza oraz o jego wpływie na zdrowie poprzez informacje umieszczane na stronie internetowej Urzędu;
- 5) edukację ekologiczną mieszkańców gminy w zakresie ograniczania niskiej emisji, szkodliwości spalania odpadów poprzez zorganizowanie przedstawienia teatralnego dla dzieci i młodzieży o tematyce związanej z ochroną powietrza pt. „SmoG Wawelski” przygotowane przez Studio Teatralne SZTUKA z Trzebini;
- 6) uruchomienie punktu konsultacyjnego dotyczącego możliwości uzyskania dofinansowania dla instalacji nowych źródeł ciepła oraz kompleksowej termomodernizacji budynków jednorodzinnych w ramach programu „Czyste powietrze”;
- 7) dodatkowo do właścicieli nieruchomości, na których zachodziło podejrzenie w zakresie zakazu spalania pozostałości roślinnych na powierzchni ziemi kierowane były indywidualnie pisemne informacje o obowiązujących przepisach z zakresu ochrony powietrza, regulaminu utrzymania czystości i porządku oraz sankcjach związanych z ich nieprzestrzeganiem.

2.4. Obszar inwestycji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Cel ekologiczny

-długoterminowy: *Racjonalna gospodarka odpadami, uzyskiwanie wymaganych ustawowo poziomów wskaźników*

-krótkoterminowy: *Rozwój selektywnej zbiórki, uszczelnienie systemu zbiórki, poprawa kontroli*

funkcjonowania systemu

W związku z powyższym realizacja zadań ujętych w programie w latach 2018–2019 obejmowała:

- 1) promowanie i uświadamianie mieszkańców oraz przedsiębiorców o konieczności właściwego gospodarowania odpadami, drukowanie i dystrybucja ulotek informujących;
- 2) w okresie sprawozdawczym działania Gminy były ukierunkowane na weryfikację prawidłowości danych zawartych w złożonych deklaracjach. Porównywano ilość osób wykazanych w deklaracjach i osób zameldowanych, analizowano wykaz nowonarodzonych dzieci i wykaz zgonów. W wielu przypadkach mieszkańcy korygowali dane zawarte w złożonych deklaracjach lub składali dodatkowe dokumenty lub oświadczenia. Gmina podejmowała również na bieżąco działania zmierzające do złożenia deklaracji przez właścicieli nieruchomości nowo zamieszkałych;
- 3) na podstawie obowiązujących przepisów, obowiązkiem Gminy jest osiągnięcie wymaganych poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła oraz wymaganych poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania, w okresie sprawozdawczym tj. za lata 2018-2019 Gmina osiągnęła wymagane prawem poziomy;
- 4) kontrolę podmiotu odbierającego odpady: w okresie objętym niniejszym raportem do podmiotu odbierającego odpady komunalne skierowano mailowo i telefonicznie około 200 reklamacji/zgłoszeń. Zgłoszenia dotyczyły przede wszystkim nieodebrania odpadów w terminie podanym w harmonogramie, część reklamacji dotyczyła niepozostawiania pustych worków na odpady segregowane, czy też niepodstawienia zgłoszonego do wymiany pojemnika na niesegregowane odpady komunalne. W okresie świadczenia usług odbioru odpadów objętych niniejszym raportem, nie stwierdzono żadnych poważnych zastrzeżeń co do sposobu realizacji umowy przez podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych. Na bieżąco kontrolowany w terenie jest punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
- 5) kontrolę prawidłowości postępowania z odpadami przez mieszkańców: w okresie objętym niniejszym raportem podmiot odbierający odpady komunalne w przypadku niedopełnienia przez właściciela nieruchomości obowiązku selektywnego zbierania odpadów, niezwłocznie powiadamiał gminę o zaistniałym fakcie, poprzez wystawianie stosownych protokołów. Po zweryfikowaniu powyższej informacji przez pracowników urzędu kontaktowano się z właścicielem przedmiotowej nieruchomości i pouczano go o obowiązku segregacji odpadów komunalnych. Kolejne kroki w tym zakresie (w tym m.in. naliczenie opłaty według wyższej stawki dla osób w dalszym ciągu niesegregujących odpadów) będą podejmowane w przypadku dwukrotnego naruszenia zasad segregacji na danej nieruchomości;
- 6) w okresie objętym niniejszym raportem, po każdym zgłoszeniu (również anonimowym) przeprowadzano kontrolę nieruchomości, na której zachodziło podejrzenie spalania odpadów w piecu centralnego ogrzewania. Ponadto podczas rozmów z mieszkańcami gminy zgłaszającymi podejrzenie spalania odpadów w godzinach popołudniowych i wieczornych oraz w weekendy, informowano, iż fakt ten należy zgłosić na Komisariacie Policji we Wręcycy Wielkiej;
- 7) odpady w miejscu nieprzeznaczonym do ich składowania lub magazynowania: w latach 2018–2019 na terenie gminy Wręcycy Wielka, wiosną i jesienią przeprowadzane były kontrole w celu identyfikacji miejsc występowania dzikich wysypisk odpadów i ich późniejszej likwidacji. Na bieżąco usuwane były odpady znajdujące się na poboczach dróg gminnych. Ponadto w okresie sprawozdawczym skierowano kilka pism do właścicieli nieruchomości, czy posiadają informacje na temat odpadów porzuconych na ich działkach.

We wszystkich przypadkach właściciele we własnym zakresie usunęli odpady ze swoich działek;

- 8) likwidacja materiałów zawierających azbest: w okresie objętym niniejszym raportem ogłaszano corocznie nabór wniosków dot. dofinansowania usuwania azbestu i materiałów zawierających azbest na terenie Gminy Wręczyca Wielka. Dofinansowanie obejmowało demontaż, zbieranie, transport oraz unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest. Zadanie to było realizowane przez firmę wyłonioną w przetargu publicznym. Pomoc w danym roku, obejmowała w pierwszej kolejności budynki mieszkalne i realizowana była do wysokości środków finansowych uzyskanych na ten cel ze źródeł zewnętrznych i nie obejmowała kosztów zakupu i wykonania nowego pokrycia dachowego;
- 9) podobnie jak we wcześniejszych latach, w obecnym okresie sprawozdawczym gmina Wręczyca Wielka aktywnie uczestniczyła w akcji „Sprzątanie Świata”. Do udziału w akcji zaproszono przedszkola i szkoły, na terenie naszej Gminy. Worki i rękawice do zbiórki odpadów oraz wywóz zebranych odpadów zapewnił Urząd Gminy Wręczyca Wielka. Poprzez udział w dniach sprzątania świata uczniowie zapoznali się z problemem dzikich wysypisk śmieci oraz mieli okazję zdobycia informacji na temat utrzymania czystości i porządku w gminie;
- 10) w okresie sprawozdawczym, w ramach kampanii edukacyjnej dotyczącej gospodarki odpadami kilkakrotnie publikowano w Informatorze Samorządowym Gminy Wręczyca Wielka informacje dotyczące systemu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Wręczyca Wielka.

2.5. Obszar inwestycji: Ochrona przed zagrożeniem hałasem

Cel ekologiczny

-długoterminowy: *Poprawa klimatu akustycznego i ochrona mieszkańców Gminy przed nadmiernym hałasem*

-krótkoterminowy: *Ochrona przed nadmiernym hałasem*

W związku z powyższym realizacja zadań ujętych w programie w latach 2018–2019 obejmowała:

- 1) ochronę obszarów o korzystnym klimacie akustycznym poprzez uwzględnianie ich w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
- 2) pomoc przy pracach kontrolnych emisji hałasu do środowiska w otoczeniu linii kolejowych prowadzonych przez WIOŚ w Katowicach,
- 3) określanie uwarunkowań realizacji inwestycji w zakresie ochrony przed hałasem, tj. w przypadku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć, w drodze decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach nakładane są wymagania dotyczące m.in. ochrony przed hałasem. Wymagania te określają zasady, jakie powinno spełniać przedsięwzięcie w fazie budowy i eksploatacji. W zależności od rodzaju przedsięwzięcia określa się m.in.: równoważny poziom hałasu „A” przenikającego do środowiska podczas realizacji i eksploatacji inwestycji, wymagania jakie powinien spełniać sprzęt w trakcie realizacji inwestycji. W okresie raportowania do Wójta Gminy Wręczyca Wielka wpłynęło 6 wniosków o wydanie decyzji o środowiskowych. W ramach postępowań nie była przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko.

2.6. Obszar inwestycji: Promieniowanie elektromagnetyczne

Cel ekologiczny

-długoterminowy: *Utrzymywanie natężenia promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego poniżej poziomów dopuszczalnych*

-krótkoterminowy: *Monitoring i ograniczanie oddziaływania promieniowania elektromagnetycznego*

W związku z powyższym realizacja zadań ujętych w programie w latach 2018–2019 obejmowała:

- 1) ograniczanie powstawania źródeł pól elektromagnetycznych na terenach gęstej zabudowy mieszkaniowej na etapie planowania przestrzennego
- 2) preferowanie nisko konfliktowej lokalizacji źródeł promieniowania niejonizującego.

2.7. Obszar inwestycji: Zasoby przyrodnicze

Cel ekologiczny

-długoterminowy: *Kształtowanie systemu przyrodniczego, ochrona krajobrazu i bioróżnorodności na terenie gminy Wręczyca Wielka*

-krótkoterminowy: *Ochrona obszarów i obiektów cennych przyrodniczo na terenie gminy Wręczyca Wielka*

W związku z powyższym realizacja zadań ujętych w programie w latach 2018–2019 obejmowała:

- 1) przeprowadzenie oględzin drzew stanowiących pomniki przyrody na terenie gminy. Drzewa były w dobrym stanie fitosanitarnym, nie wykazywały oznak zamierania oraz nie stanowiły zagrożenia dla ludzi oraz mienia. W okresie sprawozdawczym nie podejmowano uchwały w sprawie objęcia nowych drzew pomnikami przyrody. Pomniki przyrody znajdujące się na terenie gminy Wręczyca Wielka nie wymagały w okresie sprawozdawczym wykonania prac pielęgnacyjnych;
- 2) przeprowadzono cięcia sanitarno – pielęgnacyjne drzew i krzewów rosnących wzdłuż ulicy Sienkiewicza, na przeciwko Urzędu Gminy a także prowadzono systematyczne prace porządkowe wokół Urzędu Gminy, polegające m.in. na plewieniu;
- 3) utrzymanie istniejących obszarów zieleni urządzonej (skwer w m. Kalej);
- 4) przeprowadzono również prace związane z usunięciem drzew oraz krzewów na podstawie uzyskanych decyzji Starosty Kłobuckiego, rosnących na działkach stanowiących własność gminy Wręczyca Wielka. W każdym przypadku wskazaniem do usunięcia drzew był ich zły stan zdrowotny, zagrożenie dla ludzi i mienia. Wskazaniem do usunięcia drzew były również realizowane inwestycje drogowe i związana z tym konieczność usunięcia drzew;
- 5) usuwanie roślinności inwazyjnej (właściciele gruntów prywatnych wykonywali w latach 2018 i 2019 usunięcia barszczu Sosnowskiego w ramach zadań własnych);
- 6) dokonywano przeglądu gniazd bocianich zlokalizowanych na terenie Gminy.

2.8. Obszar inwestycji: Gleby

Cel ekologiczny

-długoterminowy: *Racjonalne wykorzystanie zasobów glebowych*

-krótkoterminowy: *Ochrona i racjonalne wykorzystanie gleb z dostosowaniem formy zagospodarowania oraz kierunków i intensywności produkcji do ich naturalnego potencjału przyrodniczego/Ograniczenie negatywnego oddziaływania procesów gospodarczych na powierzchnię ziem*

W związku z powyższym realizacja zadań ujętych w programie w latach 2018–2019 obejmowała:

- 1) zapobieganie zanieczyszczeniu gleb, jak również zachowanie możliwie dobrego stanu gleb rolniczych,
- 2) koordynowanie i wspieranie działań upowszechniania dobrych praktyk rolniczych,
- 3) rekultywacja terenów, na których występuje zanieczyszczenie gleb, ziemi lub niekorzystne przekształcenie terenu, np. zalewisk powstałych w wyniku eksploatacji kopalń. Usunięcie skutków eksploatacji górniczej leży w kompetencji zakładów wydobywczych, prowadzących eksploatację na terenie gminy.
- 4) likwidacja dzikich wysypisk na terenie gminy;

- 5) edukację ekologiczną w zakresie ochrony gleb i powierzchni ziemi poprzez organizowanie wspólnie ze Śląskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Częstochowie bezpłatnych szkoleń dla rolników z terenu Gminy głównie w ramach programów rolno-środowiskowych.

2.9. Obszar inwestycji: Zasoby surowców naturalnych

Cel ekologiczny

-długoterminowy: *Ochrona i racjonalne gospodarowanie zasobami kopalin*

-krótkoterminowy: *Ochrona i racjonalne gospodarowanie zasobami w eksploatowanych złożach/ Zagospodarowanie terenów nieeksploatowanych złóż w sposób racjonalny*

W związku z powyższym realizacja zadań ujętych w programie w latach 2018–2019 obejmowała:

- 1) realizowanie zadania przez odpowiednie zapisy w dokumentach planistycznych;
- 2) wydawanie opinii w sprawach dot. uzyskania decyzji na rekultywację i zagospodarowanie gruntów na cele rolnicze i inne;

2.10. Obszar inwestycji: Zagrożenia poważnymi awariami

Cel ekologiczny

-długoterminowy: *Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacja ich skutków*

-krótkoterminowy: *Ograniczenie wystąpienia poważnych awarii*

W związku z powyższym realizacja zadań ujętych w programie w latach 2018–2019 obejmowała

- 1) zapobieganie poważnym awariom i innym zagrożeniom, mogącym mieć wpływ na środowisko oraz zdrowie i życie mieszkańców poprzez utrzymywanie w gotowości sprawnego systemu zapobiegawczo –interwencyjno –ratunkowego;
- 2) doposażenie jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych w niezbędny sprzęt;
- 3) bieżące utrzymanie jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych;
- 4) edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi w przypadku wystąpienia poważnych awarii.

3. Sposoby i źródła finansowania przedsięwzięć

Źródło finansowania większości przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska w Gminie Wręczyca Wielka w latach 2018 – 2019 stanowiły środki budżetu Gminy Wręczyca Wielka.

4. Podsumowanie

Program Ochrony Środowiska Gminy Wręczyca Wielka stanowi podstawowe narzędzie prowadzenia polityki ekologicznej w gminie. Głównym założeniem w tworzeniu Programu Ochrony Środowiska jest to, aby jego realizacja doprowadziła do poprawy stanu środowiska naturalnego oraz zapewniła skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją. Niniejszy raport weryfikuje postępy z realizacji działań wytyczonych w Programie. Zawiera informacje o wykonaniu jakościowym postawionych celów oraz zadań. Zadania wyznaczone w ramach Programu Ochrony Środowiska dla gminy Wręczyca Wielka zostały w znacznej części zrealizowane zgodnie z zamierzeniami inwestycyjnymi. Z przeprowadzonej analizy oraz danych zamieszczonych w niniejszym Raporcie wynika, iż realizacja POŚ przebiega prawidłowo, a osiągnięte rezultaty są zgodne z jego założeniami.

Realizacja zadań w latach 2018-2019, zawartych w poszczególnych obszarach tematycznych, daje podstawy do osiągnięcia przyjętych celów i priorytetowych kierunków działań Programu Ochrony Środowiska, zgodnych z polityką ekologiczną Powiatu Kłobuckiego i Województwa Śląskiego, a tym samym gwarantuje zrównoważony rozwój gminy – obecnie jak i w perspektywie wieloletniej. Gmina Wręczyca Wielka sukcesywnie realizuje zadania, kładąc szczególny nacisk na:

- optymalizację gospodarki wodno –ściekowej
- modernizację dróg gminnych
- racjonalną gospodarkę odpadami
- ochronę powietrza atmosferycznego poprzez działania z zakresu termomodernizacji budynków użyteczności publicznej oraz modernizację systemów grzewczych
- konserwację i utrzymanie zieleni
- edukację ekologiczną.

Ostatecznie realizację Programu Ochrony Środowiska dla gminy Wręczyca Wielka za lata 2018-2019 ocenia się pozytywnie. Realizowane w latach 2018-2019 zadania wpisują się w założenia i cele wyznaczone w Programie ochrony środowiska jednak pełna ocena co do stopnia poprawy stanu środowiska w gminie wymaga dłuższego przedziału czasowego oraz dalszych działań inwestycyjnych. Zaleca się kontynuację realizacji wyznaczonych zadań dla dalszej ochrony i sukcesywnej poprawy jakości środowiska.